

Kuntien toimialojen, seurakuntien ja muiden yhteistyötahojen
esitykset suunnitelmaan

Kirjastot 15.1.2014**Kallion alueen kirjastojen (Alavieskan, Nivalan, Sievin ja Ylivieskan kirjastojen) ikääntyvälle väestölle suunnattujen kirjastopalvelujen tavoite**

Yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen.

**Ikääntyvän väestön palveluiden kehittämissuunnitelma valtuustokaudelle 2014 - 2016
Painopistealueiden mukaiset tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuutahot ja aikataulu****1. Ensimmäinen painopiste**

Hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta ja Kotona asumista tukeva toiminta				
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Aikataulu
1. Kirjasto kaikille - projekti	Celian tuottamien äänikirjojen	lainausmäärät	kirjasto	2014 - 2015
Celian kanssa	välittäminen: kohteena ikäntyneet	palvelupisteet		
	heikkonäköiset			
2. Oman kokoelman kehittäminen	Oman erityisaineiston ja sen tunnettavuuden kehittäminen	lainauskierto	pääkirjasto ja kirjastoauto	2014 ->
3. Kirjastoauto toiminnan kehittäminen	ikäntyvän väestön huomioiminen	pysäkkimäärät	kirjastoauto	2014 ->
	pysäkkisuunnittelussa			
4. Kotipalvelutoiminnan kehittäminen	Aineiston toimittaminen asiakkaalle kotiin	asiakkaiden ja lainojen määrä	kirjasto	2014 ->

Kallion alueen kirjastojen (Alavieskan, Nivalan, Sievin ja Ylivieskan kirjastojen) ikääntyvälle väestölle suunnattujen palvelujen nykytila

1. Kirjaston kotipalvelu

Jos korkean iän, sairauden, liikuntaesteen tai muun vamman takia ei itse voi tulla kirjastoon, toimitetaan kirjastosta kirjastoaineistoa toiveiden mukaan kotiin.

2. Kirjastoauton palvelut

Kirjastoautoilla on pysäkit palvelukeskuksissa. Kirjastoautot palvelevat myös keskustaaajaman ulkopuolella asuvia kirjastoauton reitin varrella asuvia ikääntyviä ihmisiä.

3. Siirtokokoelma

Kirjastot toimittavat siirtokokoelmat terveyskeskuksen vuodeosastoille ja päiväkeskukseen.

4. Seniorinet-sivusto

Tiekkö-kirjastot ovat kehittäneet ja ylläpitävät ikääntyvälle väestölle suunnattuja www.-sivuja osoitteessa www.seniorinet.net. Sivuilla julkaistaan mm. ikääntyneiden ihmisten kirjoituksia.

5. KirjastoVirma –sivusto

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kirjastojen tekemä sivusto, jossa esitellään kunnittain pohjoispohjalaista kulttuuria ja paikallishistoriaa.

6. Infotilaisuudet ja teemapäivät

Kirjastoista on vierailtu eri eläkeläisjärjestöjen tilaisuuksissa ja vanhustenviikon tapahtumissa kertomassa kirjaston palveluista. Kirjastoissa on järjestetty infotilaisuuksia (mm. e-resepti) ja opastettu internetin käytössä. Viime syksynä Tiekkö-kirjastojen sähköisten palvelujen tiedotusviikolla järjestetyssä tilaisuudessa kävi pankin edustaja opastamassa verkkopankin käytössä. Kirjastot järjestävät tilaisuuksia myös yhdessä eläkeläisjärjestöjen kanssa, esim. kirjapiirejä.

7. Aineistohankinta

Kirjastot hankkivat isotekstisiä kirjoja ja selkokirjoja sekä äänikirjoja.

Jokilaaksojen musiikkiopiston kuntayhtymä (22.1.2014)

Nykytila:

Kallion alueellahan Jokilaaksojen musiikkiopisto toimii vain Nivalassa, joten nykytila esitetään Nivalan osalta. Loput 6 kuntaa kuuluvat muihin yksiköihin.

- toiminta on ollut pääosin musiikkivierailuiden ja konserttien järjestämistä palvelukodeissa (Mattilan palvelutalo, Suvatokoti, Kotikeskus ja Niittykoti)
- tavoitteena on ollut lähinnä virkistävän toiminnan järjestämistä ikäihmisille
- toimintaa ovat järjestäneet opettajat yhdessä oppilaiden kanssa
- toimintaa on järjestetty palvelukotien/talojen ehdoilla, paikalle on menty silloin kun se on sopinut heidän toimintaansa
- virkistävää ja sopivaa musiikkia on järjestetty eri soitinten ja laulun välityksellä, sekä valmistetulla ohjelmalla että toiveiden mukaisesti
- käyntejä on toteutettu myös erilaisten tempausten muodossa, esim. nenäpäivänä

Ikääntyvän väestön palveluiden kehittämissuunnitelma valtuustokaudelle 2014-2016
Painopistealueiden mukaiset tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuutahot ja aikataulu

Jokilaaksojen musiikkiopisto ky

Hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta				
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Aikataulu
1. Virkitystoiminta (henkinen virkistyminen)	Musiikkituokiot ja -vierailut, opettajien ja oppilaiden konsertit	Toiminnan laatu, asiakaspalaute, vierailukerrat	Jokilaaksojen musiikkiopisto	2014-2016
2. Osallistava toiminta (fyysinen osallistuminen)	Musiikkiliikunta / liikkeet musiikin mukaan	Toiminnan laatu, asiakaspalaute, vierailukerrat	Jokilaaksojen musiikkiopisto	2014-2016
3. Eri aisteja aktivoivat taide-elämykset	Musiikin yhdistäminen runoihin, tarinoihin, kuvataiteisiin	Toiminnan laatu, asiakaspalaute, vierailukerrat	Jokilaaksojen musiikkiopisto	2014-2016

Ylivieskan seudun kansalaisopisto (26.1.2014)

Nykytilakuvaus:

Ylivieskan seudun kansalaisopiston toimialueena on Ylivieska, Alavieska ja Sievi.

Ylivieskan seudun kansalaisopiston yksi keskeinen strateginen tavoite on alueen väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Opistossamme terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tarkoitetaan alueen väestön fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja hengellistä hyvinvointia ja olemme pyrkineet tekemään opetustarjontamme mahdollisimman monipuoliseksi kaikissa opiston kunnissa ja opetusta annetaan mahdollisuuksien mukaan myös sivukylillä.

Senioriväestön osallistumista on aktivoitu useana vuonna Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadun opintosetelityyppisen avustuksen turvin alentamalla senioriväestölle suunnatun kausikortin hintaa. Tämä ns. seniorikausikortti on lisännyt ikääntyneiden määrää opistossamme.

Vuosittain opisto järjestää yhteistyössä eri potilasjärjestöjen (mm. Sydänyhdistys) ja muiden tahojen kanssa terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä yleisluentoja.

Opisto kerää vuosittain yhteistyötahoilta, kylätoimikunnilta ja opiskelijoilta toiveita tulevan kauden suunnittelun tueksi. Ikääntyneeltä väestöltä tulleiden toiveiden myötä olemme mm. lisänneet päiväopetuksen määrää.

Senioriväestölle suunnattu kurssitarjonta:

- useita liikunnallisia ryhmiä (myös päivällä) ja sivukylillä
- terveyteen liittyviä lyhytkursseja
- seniorin soitto- ja lauluryhmiä kaikissa opiston kunnissa päiväopetuksena
- hengellisen musiikin ryhmiä
- kielten opetusta päiväopetuksena
- ikääntyneille suunnattuja tietotekniikan kursseja alkuillasta
- yhteiskunnallinen keskustelupiiri Maailman parantajat Ylivieskassa
- runsaasti erilaisia kädentaitojen ryhmiä myös sivukylillä
- kuvataiteen, kirjoittamisen ja näyttämötaiteen opetusta myös päivällä
- puutyöpajatoiminta Ylivieskassa

Kevään 2014 yleisluennot Ylivieskassa:

Maalaislääkäri Tapani Kiminkinen luennoi ke 26.3.2014 klo 18.00 - 19.30 aiheenaan Milloinka on lähdeittävä lääkäriin? Luentomaksu 5 e. Luento ennen Rainer Kinisjärvi Liikenneturvasta luennoi klo 17.00 - 17.30 aiheesta Ikäihminen liikenteessä. Ilmainen kahvit.

FM Eija Viljamaa luennoi ti 1.4.2014 klo 19.00 - 20.00 Jokirannan koululla Aivojumpasta. Tilaisuus on ilmainen.

Ylivieskan tekninen toimi**Ikääntyvän väestön palveluiden kehittämissuunnitelma valtuustokaudelle 2014-2016
Painopistealueiden mukaiset tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuutahot ja aikataulu****1. Ensimmäinen painopiste**

Hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta				
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Aikataulu
1. Keskustan liikenneympäristö/	Maankäyttösuunnitelmat		Kaavoitus/kuntatekniikka	2014 -
puistot kehittäminen	Asemakaavat			
2. Valistuksen lisääminen	Rakennushankkeet, pihat, yleiset alueet		Tilapalvelu, kuntatekniikka	2014-
3. Ikääntyvän väestön aktivointi	Tiedottaminen hankkeista		TekLa	2014 -
4. Liikunnan ja luontoliikunnan lisääminen	Ulkoilu-/sauvakävelyreitti		Tekninen/liikuntapalvelut	2014 -
5. Esteettömyyden lisääminen	Kartoitus koko kaupungin osalta		TekLa	2014 -
6. Lähipalvelut	Kartoitus - millainen tarve/tarjonta?		Tekninen/elinkeino	2014 -

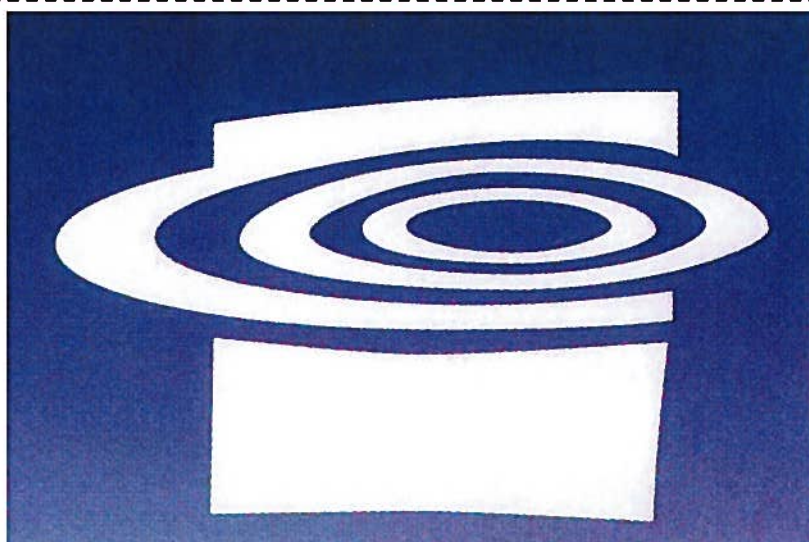
2. painopiste

Kotona asumista tukeva toiminta				
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Aikataulu
1. Esteettömyys	Kartoitus/kalusteiden mitoitus		Kallio/rak.valvonta	
2. Vaarojen ennakoiminen esim. liukastuminen	Liukkauden torjunta/portaiden lämmitys auraus			
3. Järjestetty "päivähoitotoiminta"	Tarvekartoitus			
4. Järjestetty "talonmiestoiminta"	Tarvekartoitus			
5. Kotoa vuoralle	Tarvekartoitus		Kallio/Vuokra-asunnot	

Liikuntatoimen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjelma

Keinot liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi

2012

Liikuntatoimen työryh-
män jäsenet sekä ohjel-
man kokoaja ja kirjoittaja
Jonne Alasuvanto

Liikunnan merkitys

Liikunnan asemasta on selvästi säädetty laissa. Pääpaino on nimenomaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Suomen perustuslain 16 pykälän toinen momentti kuuluu kokonaisuudessaan seuraavasti: ”Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykyjensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä”(731/1999, 16 §). Kuntalain ensimmäisen pykälän mukaan puolestaan ”Kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan”(365/1995, 1 §). Liikuntalain toisen pykälän mukaan ”Yleisten edellytysten luominen liikunnalle on valtion ja kuntien tehtävä”(1054/1998, 2 §).

Liikunnan merkitys terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä on kiistaton. WHO:n mukaan jopa 90 prosenttia tyypin 2 diabeteksestä olisi ehkäistävissä riittäväällä fyysisellä aktiivisuudella ja terveellisellä ravinnolla. Huono kunto on myös suurempi kuolemanriski kuin tupakointi, korkea verenpaine, korkea kolesteroli tai ylipaino.

Riskitekijä	Riskikerroin miehet	Riskikerroin naiset
Huono kunto	2.03	2.23
Tupakointi	1.89	2.12
Korkea verenpaine	1.67	0.89
Korkea kolesteroli	1.45	1.16
Ylipaino	1.33	1.18

Lähde:

Journal of the American Medical Association. 1996 vl. 276, no 3

Liikkumattomuuden vaikutukset kulkevat käsi kädessä terveydenhuoltomenojen kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2006 julkaisema suomalaisen terveystiikunnan tilaa ja kehittymistä seurannut raportti arvioi, että väestön liian vähäinen liikunta aiheuttaa vuosittain noin 200 miljoonan euron vuosittaiset kustannukset julkiselle hallinnolle. Laskelma pitää sisällään kuntien ja valtion sosiaali- ja terveysmenot sekä lisääntyneistä sairaspöissaoloista koituvat epäsuorat kustannukset. Saman arvion mukaan jokainen 100 000 uutta riittävästi liikkuvaa vapauttaa teoriassa noin 20 miljoonaa euroa julkisia varoja käytettäväksi muuhun kuin liian vähäisen liikunnan aiheuttamiin kustannuksiin. (Fogelholm, Miettinen ja Paronen 2006, 88–89.)

Ylivieskan kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelma 2011–2012

Valtakunnan tasolla on käynnissä useita ohjelmia ja hankkeita, joilla tuetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Näistä mainittakoon kunnan hallinnonalojen vastuuta ja laaja-alaista yhteistyötä terveyden edistämässä korostava Terveys 2015 -ohjelma sekä Opetusministeriön alulle laittama Kansallinen liikuntaohjelma, joka tavoitteena on korostaa liikunnan ja fyysisen aktiivisuuden merkitystä eri tahoille asetettujen suositusten kautta.

Alueellisesti merkittävä ohjelma on Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiohjelma. Kaikki Pohjois-Pohjanmaan kunnat ja keskeiset toimijat ovat allekirjoittaneet hyvinvointiohjelmaan liittyvän hyvinvointisopimuksen. Siinä on sovitut yhteisesti strategisen päämäärät ja niihin liittyvät vuosittaiset tavoitteet. Tähän kumppanuussopimukseen on kirjattu myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä rakenteiden ja johtamisen suositukset kunnille. Sen perusteella sopijapuolet ovat sitoutuneet edistämään ja kehittämään Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointia maakunnallisen hyvinvointiohjelman puitteissa.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiohjelmaa on laitettu toteuttamaan Terveempi Pohjois-Suomi -hanke. Sen painopisteitä ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet ja johtaminen sekä henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön osaamisen vahvistaminen. Lisäksi painopisteenä ovat kuntalaisten osallistuminen ja osallisuus, hyvinvoinnin ja terveyden tietopohjan ja seurantajärjestelmän kehittäminen ja uudet palvelukonseptit ja toimintamallit.

Osin Terveempi Pohjois-Suomi -hankkeen tiimoilta Ylivieskan kaupunginhallitus asetti kaikkien hallintokuntien edustajista koostuvan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän. Se laati

suunnitelmassaan painopistealueet terveyden edistämiseksi. Samalla suositeltiin, että jokainen hallintokunta muotoilee omaan toimintaansa sopivan tavoiteasettelun yhteisten tavoitteiden pohjalta. Tavoiteasettelussa asiaa kehoitettiin tarkastelemaan oman toiminnan kriittisiä kohtia toimintaympäristön kannalta. Suunnitelmaan tuli kirjata keinoja, joilla asetettuihin tavoitteisiin pyritään. Tämän pohjalta synnyttiin liikuntatoimen oma Hyte-ryhmä.

Kaupungin Hyte-suunnitelmassa nähtiin haasteina erityisesti kolme osa-aluetta:

1. Terveydentilan parantaminen ja terveyserojen kaventaminen
2. Syrjäytymisen ehkäiseminen
3. Mielenterveyden parantaminen

Liikuntatoimen Hyte-ryhmässä liikunnan kannalta tärkeimmäksi koettiin ensimmäinen painopistealue. Tätä perusteltiin muun muassa sillä, että liikunnan vaikutukset ovat suurimmat terveydentilan parantamiseen ja terveyserojen kaventamiseen. Syrjäytymisen ehkäiseminen ja mielenterveyden parantaminen ovat toki tärkeitä tavoitteita, mutta liikunnan avulla näihin on suoranaisesti vaikeampi vaikuttaa. Fyysisen terveyden paraneminen vaikuttaa kuitenkin myös henkiseen hyvinvointiin. Perusteluna nähtiin myös se, että liikuntatoimi on toimiala, joka pyrkii saavuttamaan suuria kohde-ryhmiä ja ensimmäisen painopistealueen ryhmässä massat ovat suurimmat. Siltä kannalta merkitys kansanterveyttä sekä kuntatalouden säästöjä ajatellen on merkittävä.

Ennakoiva vaikuttavuusarviointi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmassa todettiin, että yhtenä tärkeimpänä keinona hallintokuntien tavoitteiden saavuttamiseen on asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa ennakoiva vaikutusten arviointi. Tämä on liikuntatoimen Hyte-ohjelman rakentamisen teoreettisena perustana. Ennakoivaa vaikutusten arviointia voidaan pitää kehittävän arvioinnin muotona, joka liikkuu tulevaisuudentutkimuksen, arvioinnin ja kehittämisen rajapinnassa. Kehittävät arvioinnit johtavat parantamisalueiden esille nostamiseen sekä suosituksiin ja kehittämis ehdotuksiin. Tarkoitus on ennakoita tulevia tarpeita ja arvioida, mitä vaikutuksia eri toimenpiteillä on. Tärkeää on mm. vuorovaikutus, osallistavuus ja prosessin aikana syntyvä oppiminen. (Hietanen ja Kaivo-oja 2002, 1-3.)

Ennakoivan vaikuttavuusarvioinnin mallia voidaan lähestyä kolmesta näkökulmasta. Ensimmäinen systemaattisella tavalla pyritään yhdistämään erilaista ja eri menetelmin kerättävää tietoa sekä tu-

kemaan sen toistaan täydentävää käyttöä. Mallin tärkeä piirre on, että se yhdistää toteutuneen toimintaa arvioivaan tietoon myös tulevaisuutta luotaavaa ennakointitietoa. Toiseksi lähtökohtana on, että tarvittavaa tietoa tuotetaan monista erilaisista lähteistä ja monin erilaisin menetelmin. Kolmantena olennaisena piirteenä mallissa on jatkuvuus ja tiedon jatkuva hyödyntäminen. (Hyytinen et al. 2009, 84.)

Työskentelyn eteneminen

Hyte-ohjelman työstäminen jakautui viiteen vaiheeseen. Hyte-ryhmän kokoukset keskittyivät näistä erityisesti toiseen, kolmanteen ja neljänteen, kun taas työryhmän vetäjän vastuulla oli pääsääntöisesti ensimmäinen ja viimeinen vaihe. Vaiheet on lueteltu seuraavassa:

1. vaihe: Alustus ja valmistelu
2. vaihe: Taustatiedon kerääminen ja ympäristön tulevaisuustekijät
3. vaihe: Tärkeimpien teemojen ja tavoitteiden määrittely
4. vaihe: Toimenpide-ehdotusten pohtiminen ja läpikäynti kriteerien perusteella
5. vaihe: Valmiin suunnitelman viimeistely ja puhtaaksi kirjoittaminen

Kokoontumisia oli kuusi kertaa. Aluksi valmistelija esitteli työryhmälle aikataulun ja esitteli suunnitelman työskentelyn etenemisestä. Itse ohjelmaa alettiin työstää vaihe vaiheelta keskittyen ensin ympäristön mahdollisiin muutoksiin ja etenemällä siitä yleisempien tavoitteiden kautta konkreettisiin toimenpide-ehdotuksiin. Lopuksi arvioitiin eri toimenpide-ehdotusten vaikuttavuutta. Eri vaiheet pyrittiin koko ajan linkittämään kaupungin Hyte-suunnitelman ensimmäiseen painopistealueeseen eli terveydentilan parantamiseen ja terveyserojen kaventamiseen.

Liikuntatoimen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjelma

Ympäristö

Työryhmätyöskentely aloitettiin ylivieskalaiseen liikuntaympäristöön vaikuttavien tekijöiden pohdimisella. Sitä kautta pyrittiin ennakoimaan lähivuosien tarpeita liikuntatoimen ja yleisemmin terveystoiminnan kannalta. Pohdintaa tehtiin esimerkiksi sovelletun SWOT-analyysin keinoin, jossa päähuomio oli ympäristön mahdollisuuksissa, uhissa, vahvuuksissa ja heikkouksissa. Seuraavassa luetellaan keskeisimpiä ympäristötekijöitä:

1. Rakenteelliset tekijät

- Ikärakenteen muuttuminen
 - väestön keski-ikä nousussa
- Asukasmäärän kasvu
 - erityisesti lapsiperheet
- Kuntaliitokset
 - ei vaikuttane vielä lähitulevaisuudessa
 - tulevana uhkana kuitenkin syrjäkylien liikuntapaikkojen rapistuminen
- Elintason nousu
 - vaatimukset liikuntapaikkojen suhteen kasvavat

2. Resurssitekijät

- Rahalliset resurssit säilynevät ennallaan
 - vuokrat melko alhaisia muihin paikkakuntiin nähden
 - kaupungin muut investoinnit menevät yleensä liikuntapaikkojen ohi
- Liikuntapaikkojen nykytila kohtuullisella tasolla
 - lähiliikuntapaikat monipuolisia
 - isot kohteet ongelmallisempia (esim. jäähalli)

→ Haasteita

- Yhteistyön parantaminen (Kallio, muut hallintokunnat, yksityinen ja kolmas sektori)
- Resurssien riittävyys
- Lasten ja nuorten liikkumattomuus
- Asenteiden kehittäminen terveystoimintaa kohtaan
- Elintason sairaudet ja väestön ikääntyminen

→ *Tärkeitä kysymyksiä*

- Keskitytäänkö niihin, jotka eivät liiku vai tarjotaanko parempia palveluja niille, jotka liikkuvat?
- Miten nykyistä kulttuuria muutetaan, jotta liikkuvampi elämäntapa nähtäisiin tärkeämmäksi?
- Miten lapset ja nuoret saadaan liikkeelle?
- Miten vastataan ikäihmisten määrän kasvuun?

Tavoite

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Ympäristön muutostekijöiden ja kaupungin Hyte-ohjelman ensimmäisen painopistealueen perusteella liikunnan edistämiseksi Ylivieskassa haluttiin saada yksi kokoava tavoite ja suunta. Pyrkimys liikunnallisen elämäntavan edistämiseen tulisi näkyä sekä liikuntatoimen että muiden hallintokuntien toimenpiteissä. Tavoite pitää sisällään monenlaisiin liikunnallisiin tekijöihin keskittymisen.

Teemat

1. Keskeisiin kohderyhmiin panostaminen

- a. perheet/lapset ja nuoret*
- b. liikkumattomat työkäiset*
- c. ikäihmiset*

2. Liikuntaan houkutteleva ympäristö

3. Yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden tahojen kanssa

Työskentelyssä siirryttiin kohti yksityiskohtaisempia teemoja, joihin liikunnallisen elämäntavan edistämässä on syytä keskittyä. Teemat sisältävät jonkin verran päällekkäisiä asioita ja vaikuttavat toisiinsa. Kohderyhmissä tehtiin tietoinen valinta sen perusteella, mitkä ryhmät katsottiin tavoitteen kannalta kriittisimmäksi. Muina tärkeinä teemoina pidettiin houkuttelevaa liikunnallista ympäristöä sekä yhteistyötä. Myös tiedottamisen kehittämisen sisällyttämisestä teemoihin keskusteltiin, mutta lopulta siihen liittynyt toimenpide-ehdotus liikuntaneuvolan perustamisesta liitettiin teemaan numero kaksi. Jokaisen teeman perusteella työryhmä ryhtyi käsittelemään erikseen yksityiskohtaisempia toimenpide-ehdotuksia.

Toimenpide-ehdotukset

Seuraavaan on koottu Hyte-kokouksessa käsiteltyjä toimenpide-ehdotuksia teema kerrallaan läpi-käytyinä. Tarkempi kuvaus toimenpiteiden sisällöstä löytyy liitteestä. Ehdotukset eivät sulje pois teemojen sisällä olevia muita uusia ideoita ja toimenpiteitä.

Perheet/lapset ja nuoret

- 1. Kuukausittaiset liikuntatapahtumat**
- 2. Urheilukoulujen kehittäminen**
- 3. Liikuntakerhotoiminnan parantaminen**
- 4. Päivähoidon liikunnallistaminen**
- 5. Puuhasportti**
- 6. Nuorten harrasteryhmät**
- 7. Kyläliikuntakampanjat**

Ikäihmiset

- 1. Ulkoilukaveritoiminta**
- 2. Ilmainen tutustuminen liikuntamuotoihin**
- 3. Puhtobussi**
- 4. Kerhojen ja muiden kokoontumisten liikunnallistaminen**

Liikkumattomat työikäiset

- 1. Työmatkaliikunnan korostaminen**
- 2. Liikkumattomille suunnattujen liikuntapalvelujen kehittäminen**

Liikuntaan houkutteleva ympäristö

- 1. Asiakasystävälliset liikuntamahdollisuudet**
- 2. Liikuntapuiston monipuolistaminen**
- 3. Laaja ja turvallinen kevyenliikenteenväyläverkosto**
- 4. Liikuntapaikkojen kunnossapito ja rakentaminen**
- 5. Liikuntaneuvolan perustaminen**

Yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden tahojen kanssa

- 1. Kallion ja liikuntatoimen yhteinen terveystoiminnan työryhmä**
- 2. Yhteistyö liikuntaolosuhteiden kehittämisessä**

Toimenpide-ehdotusten läpikäynti kriteerien perusteella

Kaikkia toimenpiteitä ei ole todennäköisesti mahdollista toteuttaa. Syinä voivat olla esimerkiksi kustannukset, resurssipula tai järjestämisen vaikeus. Viimeisenä vaiheenaan työryhmä ennakoii, millaiset lähtökohdat toimenpiteiden suorittamiselle on ja mitä vaikutuksia niillä voisi olla. Tämä tapahtui valmiin taulukkorungon pohjalta. Sen avulla päätöksentekijöillä (liikuntalautakunnalla) on parempaa taustatietoa, jos ja kun eri toimenpiteitä aletaan viedä systemaattisesti eteenpäin. Koko kriteeristö on Hyte-ohjelman liitteenä.

1. Keskeisiin kohderyhmiin panostaminen

Perheet/ lapset ja nuoret

	Kuukausittaiset liikuntatapahtumat	Urheilukoulujen kehittäminen	Kyläliikuntakampanjat	Liikuntakerhotoiminnan parantaminen
Kuvaus toimenpiteestä	Erlaisia säännöllisesti toteutettavia liikuntatapahtumia Voivat keskittyä yhteen tai useampaan lajiin	Tiettyyn lajiin keskitettyjä kouluja, jossa lapset pääsevät syvällisemmin tutustumaan eri lajeihin	Kampanjoita, joilla kyliä ja kyläyhdistyksiä saadaan liikkumaan Esim. pyöräilyverkotokilpailu	Kerhoja, joihin kaikilla koululaisilla on mahdollisuus osallistua viikoittain
Vaikutukset	Säännönmukaisuus Vaikuttaa koko perheen elämäntapaan Kynnyksen alentaminen liikkumiseen	Opitaan monipuolista liikuntaa Lajikokemusten antaminen Oman lajin löytäminen	Kuntalaisten aktivointi	Liikunnallisten perustaitojen oppiminen Kokemuksia peruslajeista Koulujen työrauhan paraneminen Kunnon paraneminen
Keneen kohdistuu?	Erityisesti lapsiperheet sekä nuoret	Alakouluikäiset Ne, jotka eivät kuulu urheiluseurojen alaisuuteen	Kyläläiset	Kaikki 1.-9. luokkalaiset
Kustannukset	Ohjaajat Tilakustannukset Välineet Ei lisäkustannuksia, jos käytetään olemassa olevia resursseja Markkinointi	Ohjaajat Tilakustannukset Välineet	Markkinointi Palkinto	Opetushallituksen rahoitus 75% Kaupunki 25%
Resurssit (henkilöstö ym.)	Urheiluseuroja voi käyttää apuna (voivat esitellä seuransa toimintaa) Liikuntatoimen henkilön työpanos	Organisointi ja kalenterin laatiminen seurojen kesken Ohjaajat	Liikuntatoimelta käynnistävä työpanos	OPH:n rahoitus Opettajat ja kouluavustajat Seurojen ohjaajat
Kuka järjestää? (Yhteistyössä vai yksin)	Liikuntatoimi organisoii ja voi käyttää urheiluseuroja apuna	Pääasiassa seurata Liikuntatoimi koordinoi yhteistyötä eri lajien kesken	Kyläyhdistykset	Koulutoimi organisoii (Sisältyy koulujen työsuunnitelmiin) Liikuntalautakunta lähettää tiedoksi eteenpäin

	Päivähoidon liikunnallistaminen	Puuhasportti	Nuorten harrasteryhmät
Kuvaus toimenpiteestä	Pyrkimys siihen, että lasten arki saadaan liikunnalliseksi jo päiväkodista alkaen	Liikuntaryhmiä, joissa liikunnallisesti ei-aktiiviset lapsetkin pääsevät kokeilemaan eri liikuntamuotoja omaan tahtiinsa	Nuorille suunnattuja ryhmiä, joissa heillä itsellään on suuri vaikutusvalta toiminnan sisältöön
Vaikutukset	Liikunnallisten elämäntapojen sisällyttäminen perheiden elämään Jokaiseen päivään kuuluu liikuntaa	Liikunnallisten valmiuksien lisääntyminen Sopivan liikuntamuodon löytyminen	Mielekkäiden liikuntamuotojen löytyminen Nuorille yhdessäoloa
Keneen kohdistuu?	Lapset ja lapsiperheet Ohjaajien liikunnallisen ajattelutavan kehittäminen	Liikunnasta syrjäytymisuhan alla olevat lapset	Teini-ikäiset Seuratoimintaan kuulumattomat Syrjäytymisuhan alla olevat
Kustannukset	Vähäiset välinekustannukset Salivuorot Kuljetuskustannukset	Ohjaajakustannukset	Ohjaajakoulutus
Resurssit (henkilöstö ym.)	Päivähoidon henkilökunta	Eriyisliikunnanohjaajan valmiudet omaava henkilö	Alkuorganisaattori Vertaisohjaajakoulutus
Kuka järjestää? (Yhteistyössä vai yksin)	Varhaiskasvatuspalvelut	Liikuntatoimi Yhteistyössä voitaisiin hyödyntää esim. kouluterveydenhoitajia ja vanhempainiltoja	Liikuntatoimi yhteistyössä seurojen kanssa Nuoret itse

Liikkumattomat työikäiset

	Työmatkaliikkuminen omalla voimalla	Liikkumattomille suunnatut liikunta-palvelut
Kuvaus toimen-piteestä	Kannustaminen lyhyiden työ-matkojen tekemiseen omalla voimalla esim. teemapäivien avulla	Liikuntaryhmiä sellaisille, joilla on muuten iso kynnyks lähtä liikkumaan Esim. äijäjummat, painonpudotus-ryhmä
Vaikutukset	Hyötyliikunnan lisääntyminen Välittömät vaikutukset tervey-teen	Liikunnallisen aktiivisuuden lisää-minen
Keneen kohdis-tuu?	Työssäkäyvät	Liikkumattomat Erityisryhmät Liikuntarajoitteiset Painonpudottajat
Kustannukset	Kaupungille ei kustannuksia	Ohjaajakustannukset Markkinointi
Resurssit (henki-löstö ym.)	Työterveyshuolto kannustajana	Liikunnanohjaaja
Kuka järjestää? (Yhteistyössä vai yksin)	Työnantajat	Liikuntatoimi

Vanhukset

	Ulkoilukaveritoiminta	Puhtobussi	Ikäihmisten koontumisten liikunnallistaminen	Ilmainen tutustuminen liikuntamuotoihin
Kuvaus toimenpiteestä	Toiset eläkeläiset tai muut vapaaehtoiset kävisivät toisten eläkeläisten luona ja veisivät näitä liikkumaan	Olemassa olevan puhtobussin hyödyntäminen liikuntakeskuksen palveluja ajatellen tai uusi puhtobussi	Pienimuotoista liikuntaa esim. kerhoissa käyville Taukojumppa	Esim. yhtenä päivänä saa tulla tutustumaan liikuntakeskuksen palveluihin ilmaiseksi
Vaikutukset	Liikkumattomat liikkeelle Henkisen ja fyysisen kunnon ylläpitäminen	Liikkumiskynnys alenee Autottomat lähelle liikuntapaikkoja	Vähäinenkin liikunta auttaa vanhusten hyvinvointiin	Virikkeet Liikuntakipinää liikkumattomille
Keneen kohdistuu?	Vanhukset laitoksissa ja vanhainkodeissa Visala Sairaalat Yksin asuvat vanhukset	Sivukyliä asukkaat Yksinasuvat vanhukset Autottomat	Kerhoissa käyvät vanhukset	Kohdistuu kaikkiin vauvasta vaariin
Kustannukset	Matkakustannukset Markkinointikustannukset	Kuljetuskustannukset	Työpanos ja matkakustannukset kouluttajalta	Saamattomat lipputulot Markkinointi
Resurssit (henkilöstö ym.)	Vapaaehtoiset	Olemassa olevien aikalaulujen muuttaminen hyödyntäminen liikuntatoimen tarpeisiin Uusi puhtobussi? Selvitystyöhön yhden henkilön työpanos	Kartoitukset kerhoista Ohjaajien koulutus Työpanos liikuntatoimelta	Ei lisäresursseja Rajataan liikuntakeskukseen
Kuka järjestää? (Yhteistyössä vai yksin)	Seurakunta, liikuntatoimi, Kallio	Yhteistyötä muidenkin palveluntuottajien kanssa ja Kallion kanssa	Olemassa olevat kerhot Liikuntatoimi	Liikuntatoimi

Säästöt

- Pitkällä aikavälillä elämäntapamuutoksen ja fyysisen kunnon parantumisen kautta
- Merkittävät säästöt terveydenhoitomenoissa
- Vanhusliikunta mahdollistaa pidemmän kotona asumisen
- Lisääntynyt liikuntapalvelujen käyttö voi tuoda lisää rahaa kaupungille

Miten toimeenpanoa seurataan?

- TEA-viisari
- Osallistumisaktiivisuus
- Kyselyt
- Terveysmenot
- Lautakunta seuraa toteuttamista
- Raportointi

Mahdollisia vaikutuksia, jos mitään toimenpiteitä ei tehdä

- Elintasosairaudet lisääntyvät
- Väestön kunto heikkenee
- Terveystoimennot jatkavat kasvuaan
- Liikunnallinen aktiiviväestö pärjää, mutta muut ryhmät jäävät paitsioon

Mitkä toimenpiteet pyritään toteuttamaan?

2. Liikuntaan houkutteleva ympäristö

	Asiakasystävälliset liikuntamahdollisuudet	Liikuntapuiston monipuolistaminen	Liikuntapaikkojen kunnossapito ja rakentaminen
Kuvaus toimenpiteestä	Liikuntapaikkojen pitäminen houkuttelevassa kunnossa Asiakkaiden mielipiteiden huomioiminen	Uusia liikuntamahdollisuuksia liikuntapuistoon Esim. perherata frisbeegolfin, salicurling, tasapainorata	Olemassa olevista liikuntapaikoista pidetään hyvää huolta ja tarvittavia paikkoja rakennetaan lisää
Vaikutukset	Houkuttelevat liikkumaan Käyttö lisääntyy	Erilaiset ulkoradat helpottavat liikuntaa Omatoimisen liikkumisen lisääntyminen	Liikuntapaikat pysyvät kehityksessä mukana
Keneen kohdistuu?	Kaikki ylivieskalaiset	Kaikki ylivieskalaiset	Kaikki ylivieskalaiset
Kustannukset	Kunnossapito Rakentamiskustannukset	Hankintakustannukset Rakentaminen Ylläpitäminen	Rakentaminen ja ylläpito tuovat kustannuksia
Resurssit (henkilöstö ym.)	Tilapalvelut ja kuntatekniikka	Alkuvaiheen resurssit, jonka jälkeen ihmiset liikkuvat omatoimisesti Tilanteen mukaan paikasta riippuen	Riittävä ja osaava kunnossapitohenkilöstö Liikuntatoimi asiantuntijana ja neuvonantajana
Kuka järjestää? (Yhteistyössä vai yksin)	Liikuntatoimi määrittelee kunnostuksen tarpeen Yhteistyötä esim. teknisen palvelukeskuksen kanssa	Liikuntatoimi ja tekninen palvelukeskus Vertaisohjaajat	Tekninen palvelukeskus

	Laaja ja turvallinen kevyenliikenteenväyläverkosto	Liikuntaneuvola
Kuvaus toimenpiteestä	Kevyenliikenteenväyläverkostoa laajennetaan, jotta yliveskalaisilla olisi turvallinen mahdollisuus hyötyliikuntaan	Perustetaan esim. liikuntakeskuksen yhteyteen palvelu, josta voi paikan päällä käymällä, soittamalla tai netin välityksellä kysyä liikuntaan liittyviä kysymyksiä. Vastaus voidaan antaa myöhemmin, kun asia on selvitetty.
Vaikutukset	Liikenneturvallisuuden lisääntyminen Työmatka- ja koulumatkaliikunta helpottuu Hyötyliikunta lisääntyy	Liikunnan merkityksen tiedostaminen Helpottaa liikunta-asioista kysymistä Tietämys kaikenlaisista liikuntaan liittyvistä asioista lisääntyy
Keneen kohdistuu?	Kaikki yliveskalaiset Ojakylän suunta tärkein	Kaikki liikkujat
Kustannukset	Suuret rakentamiskustannukset	Työpanos
Resurssit (henkilöstö ym.)	Laaja tahtotila ja resurssien suuntaaminen asian hyväksi	Tarvitaan osaava neuvoja tai neuvoja (kunnallinen personal trainer) Henkilökohtainen liikkumiskartointus on aikaa vievä prosessi
Kuka järjestää? (Yhteistyössä vai yksin)	ELY-keskus Aluehallintoviranomainen	Liikuntatoimi järjestää Voi olla myös Kalliossa Ensin selvitettävä, miten toimisi käytännössä

Säästöt

- Lisääntynyt liikuntapalveluiden käyttö
- Pitkän aikavälin säästöt terveydenhoitomenoissa

Miten toimeenpanoa seurataan?

- Asiakastyytyväisyys ja -palautteet
- Terveysmenot
- Valtuustokysely
- Raportointi

Mahdollisia vaikutuksia, jos mitään toimenpiteitä ei tehdä

- Liikuntapaikat vaarassa rapistua
- Liikuntapalvelujen houkuttelevuus voi kärsiä
- Väestön fyysisen kunnan heikkeneminen ja tätä kautta kansansairaudet

Mitkä toimenpiteet pyritään toteuttamaan?

3. Yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden tahojen kanssa

	Kallion ja liikuntatoimen yhteinen terveystoiminnan työryhmä	Yhteistyö liikuntaolosuhteiden kehittämisessä
Kuvaus toimenpiteistä	Liikuntatoimen ja Kallion välille perustetaan yhteinen terveystoiminnan työryhmä, jossa on jäseniä molemmilta tahoilta. Ryhmän tavoitteena on koordinoita yhteistyötä Liikuntatoimijoiden ja Kallion välillä terveystoiminnan edistämiseksi.	Kaupungin sisäisen yhteistyön parantaminen liikunta-asioissa erityisesti hallintokuntien kesken Yhteistyön oltava toimivaa vähintään talousarvion suunnittelun ja toimeenpanon yhteydessä Yhteispalaverit
Vaikutukset	Suunnitelmien mahdollistaminen Tietoisuus molempien tahojen toimenpiteistä Vältetään päällekkäisyyksiä Resurssien hyödyntäminen	Yhteissuunnittelu paranee Talousarviosta paremmin koordinoitu
Keneen kohdistuu?	Välillisesti kaikkiin ylivieskalaisiin	Välillisesti kaikkiin ylivieskalaisiin
Kustannukset	Työaikakustannukset	Työaikakustannukset
Resurssit (henkilöstö ym.)	Työaika Työryhmän monipuolinen asiantuntijuus	Työaika Mahdollisessa yksityistämistilanteessa tilaajan ohjausryhmässä tulee olla liikuntatoimen edustaja
Kuka järjestää? (Yhteistyössä vai yksin)	Liikuntatoimi selvittää yhteistyön mahdollisuuden Kallion puolelta mahdollisesti eri sektoreista vastaavat	Teknisellä palvelukeskuksella koollekutsumisvastuu
Säästöt → Säästöt välillisiä → Päällekkäisyyksien välttäminen → Suunnitelmanmukainen toiminta tuo säästöjä		
Miten toimeenpanoa seurataan? → Raportointi yhteistyön käynnistymisestä ja etenemisestä → Yhteistyön mahdollisuuksia selvitetään ensin liikuntatoimen puolelta		
Mahdollisia vaikutuksia, jos mitään toimenpiteitä ei tehdä → Yhteistyötä tällä hetkellä vain normaalin budjettisuunnittelun puitteissa → Koordinaatio ei laadukasta → Asiakaspalaute ei kohdistu oikeaan paikkaan		
Mitkä toimenpiteet pyritään toteuttamaan?		

Ylivieskan liikuntatoimen palvelut ikääntyvälle väestölle

Vesivoimisteluryhmät

* MAANANTAISIN

- * 13.15-13.45 omaishoitajat

* TIISTAISIN

- * 9-9.30 eläke 1
- * 9.30-10 eläke 2
- * 10.30-11 eläke 3 (ei musiikkia)
- * 11.30-12 sydänryhmä
- * 12.30-13 liikuntarajoitteiset

* KESKIVIIKKO

- * 8.30-9 eläke 4
- * 9.30-10 eläke 5
- * 10.30-11 reumaryhmä
- * 12.30-13 avustettavat vammaiset

Kuivajummat

* MAANANTAISIN

- * 12-13 tuolijummat (Suvantotupa ja Suvantokartano)

Ylivieskan seurakunta (20.1.2014)

Seurakunnan diakoniatyön tehtävänä on ihmisen henkisen, hengellisen ja taloudellisen hädän lievittäminen. Keskeisintä on asiakkaan sielunhoidollinen auttaminen ja kohtaaminen elämän eri vaiheissa.

Osallisuus on tärkeä tavoite. Ikääntyvät kokevat osallisuutta eri kerhoissa, kirkkoreissuilla, leireillä, retkillä tai seurakunnan työntekijän kotikäynnillä. Ikääntyvät osallistuvat vapaaehtoistyön tehtäviin, joka tuo osallisuutta. Kaikille vapaaehtoistyöstä kiinnostuneille löytyy seurakunnasta sopiva tehtävä. Jokainen voi toteuttaa lähimmäisyyttä kysymällä kanssakulkijan jaksamisesta.

Nivalan seurakunta (21.1.2014)

1. 1. Riittävä ravitsemus ja liikunta > kotikäynneillä tarkkaillaan ja keskustellaan vanhuksen ruokailusta ja liikkumisesta. Jos taloudellisia syitä ravinnon niukkuuteen, ohjataan hakemaan apua

1.2. Kokonaisvaltainen kohtaaminen ja auttaminen, syrjäytymisen ehkäisy > kotikäynnit, kerhot, retket ym. virkistystoiminta, ohjataan muiden ihmisten pariin

1.3. Syrjäytymisen ehkäisy > kutsutaan mukaan toimintaan, muistellaan ja keskustellaan vanhuksille tärkeistä asioista

2.1. Tietoa ravinnosta ja liikunnasta ja terveydestä > kutsutaan asiantuntijoita alustamaan kerhoihin ym. ryhmiin

2.2. Vanhus voi asua kotona pitkään ja elää hyvää elämää > kotikäynnit, yhteistyö, kutsutaan mukaan seurakunnan toimintaan, yhteistyö muiden tahojen kanssa (viestintä puolin ja toisin), vapaaehtoisten toiminta mm. ystäväpalvelu

Raudaskylän Kr. Opisto (22.1.2014)

Opiston palvelutoiminta pitää sisällään tapahtuman ja sisällönsuunnittelun yhteistyössä eri tahojen kanssa, oli sitten kysymyksessä kurssi, koulutus tai tapahtuma. Majoitustiloja löytyy hotellimajoitukseen ja asuntolamajoitukseen sekä ruokapalvelut. Kaksi salia on varustettu täysin AV laittein ja yhteyksin, joka luokassa on videoprojektori sekä internet yhteys pienempimuotoisiin tilaisuuksiin tai ryhmiin.

RKO:n ikäihmisille suunnattu toiminta:

- 1. ALVA – alueellisen vapaaehtoistoiminnan yhteistyön kehittäminen ja koordinointi. Yhteistyössä julkisen, järjestö, yhdistys -sektoreiden kanssa.**
Toiminnan pohjana oli tarve joka koordinoitiin ja kokoavaan toimintaan joka tuli esille myös KASTE ohjelmaan liittyvässä kyselyssä. Toimintaa lähdettiin rakentamaan **Yhteistyöryhmänä** ja vahvuudeksi saimme **OPH:n rahoittaman ALVA hanke 2013 - 2014, jatkohanke haettu.** Yhteistyöryhmässä on ollut edustettuna eri järjestöjen ja yhdistysten edustajia, yli kunta ja aluerajojen, myös julkisen puolen edustajia on käynyt kokoontumisissa.
- 2. Kurseja, vertaistapaamisia ja leirejä vapaaehtoisille, siitä kiinnostuneille, yhdistyksille ja järjestöille.** Hyvää vauhtia lisääntymässä mm. ystäväpalvelutoiminta, kokemuskouluttaja koulutusta, aivojumppaa vapaaehtoisille ym. toteutettu ja lisää tulossa
- 3. Hyvinvointipäivä.** Tarkistin emännältä **26.4.2013 järjestetyn Ikäihmisten hyvinvointipäivän osallistujamäärää** ja kaiken kaikkiaan tapahtumassa oli toistasataa osallistujaa.
Silloin oli myös sovittu Kaisa Päivärinnan kanssa että tilaisuus kannattaa toistaa vuosittain. Osallistujia tuli Ylivieskasta, Vähäkankaalta, Sorvisto/Visuri alueelta ja Raudaskylä/Isokoski alueelta. **Järjestäjinä Ylivieskan seurakunnan diakoniatyö, Eläkeliitto, kyläyhdistykset, YSOL/opiskelijoita, RKO, Huhtakankaan taksipalvelu.**
- 4. Ruokailumahdollisuus.** Halukkailla on mahdollisuus ruokailla opiston lounas ja päivällisaikaan (muutamalle on ruokakuljetus kotiin heidän toiveista lähtöisin, mutta tämä on talonmiehen ja keittiön resursseja vievää ”vapaaehtoispalvelua” toimituksen osalta, ei kannattavaa toimintaa.
- 5. Vertaistapaamiset.** Opistolla on järjestetty mm. sotainvalidien ja heidän puolisoitten virkistytymisleirejä, ohjelmallisia tapahtumia jonka sisältö suunniteltu yhdessä kohderyhmän toimintaa vetävien tahojen kanssa.
- 6. ATK kurseja.** Eläkeliitto on mm. järjestänyt opiston ATK luokassa kurseja, aiemmin myös avoimia kuvankäsittely ja tietokoneen käyttökurseja ikäihmisille. **Kun löytyy kiinnostuneita sopiva määrä ja sisältötarve kun on, voidaan toteuttaa erilaisia sosiaalisen median kurseja.**
- 7. Kuorot, harjoitustilat ja viikonloppuleirit**

Mahdollisuuksia:

- 1. Kurssuja, tapahtumia ja kokoontumisia yhteistyössä opiston koulutussuunnittelutiimin ja ruoka-majoituspalvelun vastaavan kanssa. Paikallisia, alueellisia, kansallisia ja kansainvälisiä.**
- 2. Toiveita mm. kylällä asuvien kerhotoimintaan ja pienimuotoiseen terveydenhoidon vastaanoton järjestämiseen on tiedusteltu opistolta (verenpaineen mittaus, veriarvot ym.. mm. nykyisin opistolla joka toinen viikko käyvän terveydenhoitajan oppilaille ja henkilöstölle kohdentamat palvelut). Tiloja voidaan sovitusti järjestää mutta vetäjiä tarvitaan. Toivottavasti tähän pystymme vastaamaan yhdessä eri toimijoiden kanssa.**
- 3. Omaishoitajien/hoidettavien yhteisiä viikonlopputapahtumia, jos yhteistyötahoja löytyy mm. terveydenhoidon opiskelijoista, seurakunnalta, vapaaehtoisjärjestöistä ja yhdistyksistä**
- 4. SPR:n ystäväpalvelu koulutus ja ystävätoiminta** SPR Oulun piiri on esittänyt opiston ja kyläyhdistyksen aktiivisen kansalaistoiminnan perusteella omaa osastoa joka on perustettu Raudaskylälle.

KANSALAISSYHTEISKUNTA NYT! -VAPAAEHTOISTYÖN KOORDINOINTI- JA KEHITTÄMISHANKE

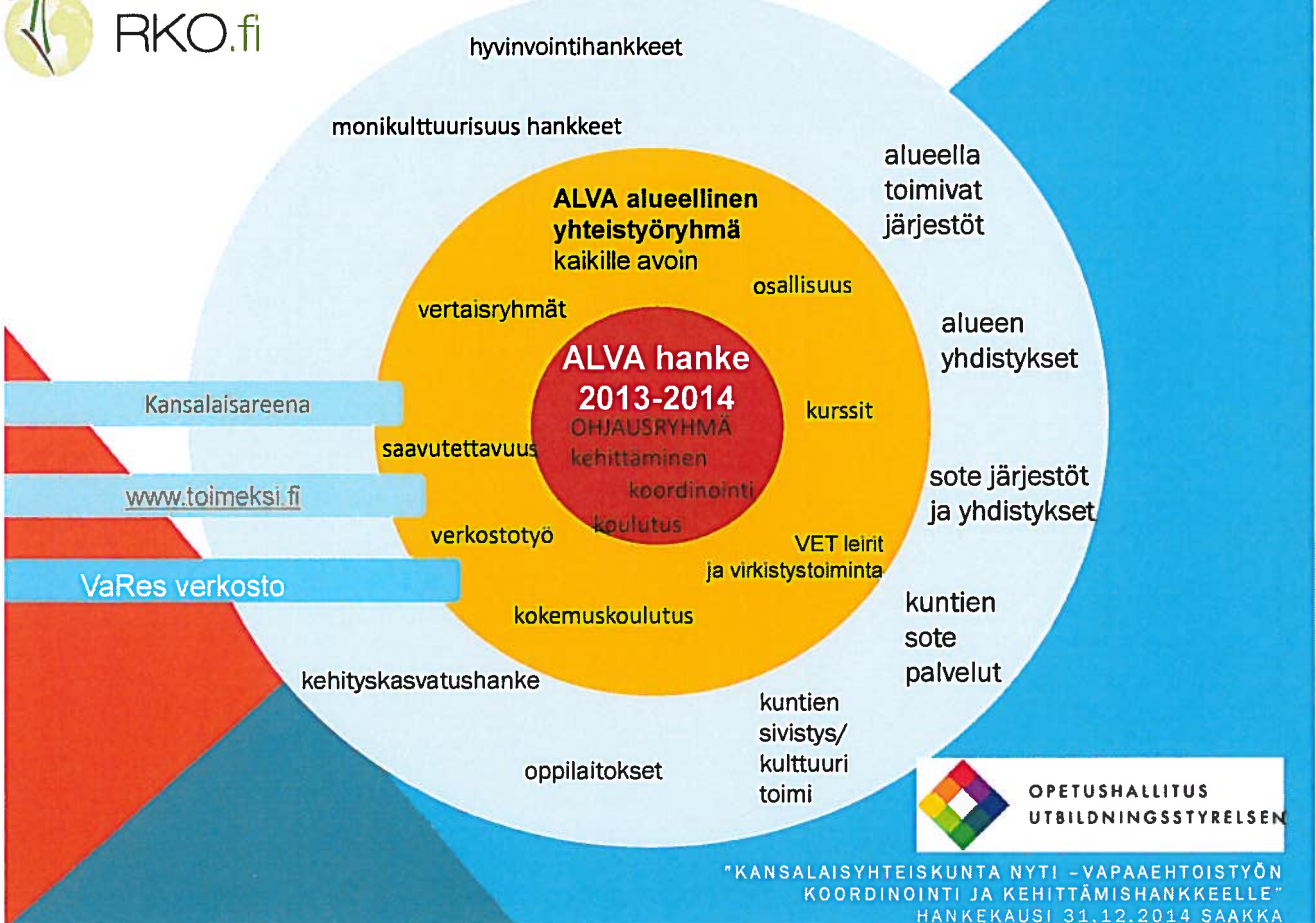
OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

ALVA - ALUEELLISEN VAPAAEHTOISTOIMINNAN
KEHITTÄMINEN JA KOORDINOINTI

RKO.fi

ALVA - ALUEELLISEN VAPAAEHTOISTOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA KOORDINOINTI

"KANSALAISSYHTEISKUNTA NYT! -VAPAAEHTOISTYÖN
KOORDINOINTI JA KEHITTÄMISHANKKEELLE"
HANKEKAUSI 31.12.2014 SAAKKA

TAVOITTEITA

- Aktiivisen kansalaisuuden, järjestöjen ja julkisen sektorin toimijoiden yhteistoiminnan tavoitteellinen kehittäminen ja voimavarojen kokoaminen paikallisesti ja alueellisesti
- Uudenlaiset yhteistyön muodot kolmannen sektorin toimijoiden ja julkisen sektorin välille, toimintamalli yhteistyölle
- Kansalaisjärjestöjen ja vapaaehtoisten rekrytointi-, koulutus- ja kehittämistoiminnan koordinointi, eri ikäisten ihmisten motivoiminen
- Vapaaehtoistyön tarve ja tekijät tavoittavat toisensa
- Jatkokanke, syvennetään I vaiheen toimintaa

Tavoiteltavia TULOKSIA

- *alueellinen toimintamalli*, pyritään luomaan malli julkisen ja kolmannen sektorin sekä vapaaehtoisten kesken
- *yhteistyö*, ammattilaisten ja vapaaehtois-/järjestötoimijoiden välille rakentuu yhteistyötä, jota sitoudutaan kehittämään.
- *ohjeistusta*, laaditaan käsikirjoja/oppaita, dokumentoitua ohjeistusta järjestöjen, yhdistysten/vapaaehtoisten roolista julkisen sektorin organisaatioissa (amk:n opinnäytetyöt, kehittämistyöt)
- *koulutusta ja ohjausta*, tarvelähtöisesti vapaaehtoistoiminnan rajapinnoilla toimiville, yhteistyössä, paikallista ja alueellista
- *vapaaehtoistoiminta* alueella kehittyä koordinoitujen ja koulutuksen ansiosta

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

ALVA - ALUEELLISEN VAPAAEHTOISTOIMINNAN
KEHITTÄMINEN JA KOORDINOINTI

RKO.fi

YHTEYSTIEDOT

Hankkeesta vastaa Raudaskylän Kristillinen Opisto, Ylivieska www.rko.fi
Jukka Hautala, rehtori Jukka.hautala@rko.fi, p. 050-3442 796
Rahoittaja Opetushallitus, LAKE rahoitus (laadun kehittämisraha)

Hanketta koordinoi RKO:lla Riitta Prittinen-Maarala riitta.prittinen-maarala@rko.fi
p. 050 4691 946 ja koulutussuunnittelusta vastaa Tanja Aakko tanja.aakko@rko.fi
p. 050-5252 433

Ohjausryhmässä edellisten lisäksi:

Julkisen sektori; Heleena Talala, peruspalvelukuntayhtymä Selänne, Marjut Parhiala, peruspalvelukuntayhtymä Kallio, Terttu Piippo, Helmen alue

Järjestöt/yhdistykset: Pirkko Säily MLL, Meeri Rinta-Jouppi Ylivieskan Seutukunnan Omaishoitajat ja läheiset, Aili Nuorala Ylivieskan kuvantekijät

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

ALVA - ALUEELLISEN VAPAAEHTOISTOIMINNAN
KEHITTÄMINEN JA KOORDINOINTI